

HOVRÄTTEN FÖR
VÄSTRA SVERIGE
Avdelning 3
Rotel 34

DOM
2018-12-21
Göteborg

Mål nr
T 2275-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Varbergs tingsrätts dom 2018-03-01 i mål T 1461-17, se bilaga A

PARTER

Klagande

Allmänna Arvsfonden, 802004-9642
c/o Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 Stockholm

Ställföreträdare: Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 Stockholm

Ombud: Advokatfiskal Marcus Fernberg
Kammarkollegiet, Arvsfondenheten
Box 2218
103 15 Stockholm

Motpart

1. Åsa Hellberg, 19720221-4867
Solstrålegatan 34 Lgh 1402
418 43 Göteborg

2. Lotta Rikkinen, 19740826-4625
Olas Höjdväg 6
439 63 Frillesås

Ombud för 1 och 2: Advokat Fredrik Toftered
Advokatfirman Fredrik Toftered AB
Storgatan 33
434 32 Kungsbacka

SAKEN

Fordran

Dok.Id 503667

Postadress Box 40 401 20 Göteborg	Besöksadress Packhusplatsen 6	Telefon 031-701 22 00 E-post: hovratten.vastrasverige@dom.se www.vastrahovratten.domstol.se	Telefax 031-774 29 43	Expeditionstid måndag – fredag 08:00–16:00
--	---	--	---------------------------------	---

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Med ändring av tingsrättens dom i huvudsaken ogillar hovrätten käromålet och fastställer att Allmänna Arvsfonden har bättre rätt än Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen till 50,72 procent av kvarlåtenskapen efter Doris Eberstein.

Med ändring av tingsrättens dom även när det gäller rättegångskostnader befriar hovrätten Allmänna Arvsfonden från skyldigheten att ersätta Åsa Hellbergs och Lotta Rikkinens rättegångskostnader vid tingsrätten samt förordnar hovrätten att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen i stället ska ersätta Allmänna Arvsfonden för rättegångskostnader vid tingsrätten med 37 641 kr, varav 27 000 kr för ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 1 mars 2018 till dess betalning sker.

Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen ska ersätta Allmänna Arvsfonden för rättegångskostnader i hovrätten med 21 645 kr, varav 15 750 kr för ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 21 december 2018 till dess betalning sker.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Allmänna Arvsfonden har yrkat att hovrätten ogillar Åsa Hellbergs och Lotta Rikkinens käromål och fastställer att Allmänna Arvsfonden har bättre rätt än Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen till 50,72 procent av kvarlåtenskapen efter Doris Eberstein samt befriar Allmänna Arvsfonden från skyldigheten att betala Åsa Hellbergs och Lotta Rikkinens rättegångskostnader vid tingsrätten och i stället ålägger Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen att betala Allmänna Arvsfondens rättegångskostnader vid tingsrätten.

Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen har bestritt ändringsyrkandena.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

Hovrätten har tagit del av ljud- och bildupptagningar av förhör vid tingsrätten med David Lundström och Berit Jonsson. Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen har åberopat det inbördes testamente som Doris Eberstein och Thomas Romell upprättade den 4 oktober 2003.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

Ett testamente ska ges den tolkning som kan antas överensstämma med testators vilja vid upprättandet av testamentet, den s.k. viljeprincipen (11 kap. 1 § ärvdabalken). Det innebär att man vid tolkningen av ett testamente söker den bakom förordnandet liggande viljan. Om förordnandet och viljan inte överensstämmer är det den bakomliggande viljan som ska vara avgörande. Det gäller således att ta reda på vad testator menat med viljeförklaringen. Detta kan vara uttryckt i testamentet eller följa av förordnandets syfte och övriga omständigheter. Av särskilt intresse vid denna tolkning är muntliga uttalanden som testator gjort rörande sina avsikter med testamentet. (Se Lind m.fl. Ärvdabalken [den 1 februari 2018 Zeteo] kommentaren till 11 kap. 1 § ärvdabalken).

Ett testamente måste upprättas i viss form för att vara gällande (10 kap. 1 § och 6 § samt 13 kap. 1 § ärvdabalken). Syftet med formkravet är att bland annat minska risken för förhastade förordnanden av testator samt att förebygga tvister och osäkerhet kring testators yttersta vilja. Testamentets formbundenhet medför att testamenttolkningen begränsas på så sätt att den subjektiva tolkningen inte får gå så långt att testamentet ges en innebörd som inte kan anknytas till själva förordnandet. Om tolkningen skulle vara så fri att det inte krävdes någon anknytningspunkt i förordnandet skulle man motverka de syften som formkravet avsåg att uppfylla. (Se bl.a. Agell, Testamentsrätt, 3 uppl. s. 36 och Boström, Tolkning av testamente s. 63).

Av praxis följer att uttalanden som en testator har gjort vid tidpunkten för testamentets upprättande har lagts till grund för tolkning av ett testamente men att uttalanden som gjorts senare inte har kunnat användas vid tolkningen. (Se rättsfallen NJA 1991 s. 152 och NJA 1942 s. 265). I kommentaren till ärvdabalken uttrycks att avgörande inte bör vara tidpunkten för uttalandena utan frågan om det avser en testatorsvilja som förelåg vid tidpunkten för testamentets upprättande eller senare. I de förra fallet bör även därefter gjorda uttalanden vara relevanta. Avser uttalandena däremot en testators vilja som uppkommit senare är det ett nytt förordnande som kräver iakttagande av formkraven. (Se kommentaren till 11 kap. 1 § ärvdabalken).

Hovrättens bedömning

Parterna har åberopat samma grunder och utvecklat sin respektive talan i allt väsentligt på samma sätt som vid tingsrätten.

Det är Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen som har bevisbördan för att Doris Ebersteins vilja vid upprättandet av testamentet var att hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla dem.

I det inbördes testamente som Doris Eberstein och Thomas Romell undertecknade den 4 oktober 2003 förordnades bland annat följande. För det fall Thomas Romell avled först skulle all hans kvarlåtenskap tillfalla Doris Eberstein med fri förfoganderätt och för det fall Doris Eberstein avled först skulle all hennes kvarlåtenskap tillfalla Thomas Romell med full äganderätt. I testamentet finns inte något förordnande om vad som skulle ske med Doris Ebersteins kvarlåtenskap efter hennes död för det fall att Thomas Romell avled före henne.

Hovrätten anser att flera förordnanden i testamentet måste tolkas som att de syftar till att Doris Eberstein ska ha rätt att sitta kvar i orubbat bo för det fall att Thomas Romell avled först. Doris Eberstein och Thomas Romell lät en jurist upprätta testamentet och mot bakgrund av de formkrav som gäller vid upprättande av testamente har de haft goda grunder för att försäkra sig om att testamentet stämde överens med deras respektive vilja.

Det skulle innebära en alltför långtgående tolkning att utifrån ordalydelsen *full äganderätt* dra slutsatsen att det, vid tidpunkten för upprättandet av testamentet, var Doris Ebersteins vilja att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen skulle ärva henne. Frågan är då hur stark bevisningen är för att Doris Ebersteins vilja var en annan än den som framgår av testamentets ordalydelse.

Det har inte påståtts att Doris Eberstein, vid tidpunkten för testamentets upprättande gjorde några uttalanden om vem som skulle ärva henne för det fall att Thomas Romell avled före henne.

I samband med bouppteckningen efter Thomas Romell våren 2016 förklarade David Lundström för Doris Eberstein att enligt hans uppfattning reglerade testamentet inte hur arvet efter henne skulle fördelas. Det framgår av David Lundströms uppgifter att Doris Eberstein inte hade helt klart för sig vad testamentet innebar. I kontakterna med David Lundström gav Doris Eberstein inte uttryck för att hennes vilja vid upprättandet av testamentet var att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen skulle ärva henne.

Efter Thomas Romells död berättade Doris Eberstein för Berit Jonsson att hon hade hört att Allmänna Arvsfonden skulle ärva henne, vilket förvånade henne. Hon berättade också att hon inte ville att Allmänna Arvsfonden skulle ärva henne. På fråga från Berit Jonsson svarade Doris Eberstein att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen skulle få ärva henne. Berit Jonsson fick uppfattningen att Doris Eberstein inte hade vetat om att det fanns ett testamente. På fråga från Berit Jonsson sade Doris Eberstein att hon inte hade upprättat något testamente, men att hon skulle göra det.

Den omständigheten att Doris Eberstein sade till Berit Jonsson att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen skulle få ärva henne talar för att Doris Ebersteins vid tiden för uttalandena, våren 2016, ville att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen skulle ärva henne. Av samtalen mellan Doris Eberstein och Berit Jonsson går det emellertid inte att dra någon slutsats kring vilken vilja Doris Eberstein hade när testamentet upprättades år 2003. Sammantaget finns det inte tillräckligt stöd för tolkningen att Doris Ebersteins

vilja vid tiden för testamentets upprättande var en annan än vad som följer av ordalydelsen.

Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen har därmed inte gjort antagligt att Doris Ebersteins vilja vid tidpunkten för testamentets upprättande var att de skulle ärva henne. Tingsrättens dom ska således ändras på så sätt att Åsa Hellbergs och Lotta Rikkinens käromål ogillas och Allmänna Arvsfondens talan bifalls.

Med denna utgång ska Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen förpliktas att ersätta Allmänna Arvsfonden för rättegångskostnader vid tingsrätten och i hovrätten. Beloppen är vitsordade.

ÖVERKLAGANDE, se bilaga B

Överklagande senast den 18 januari 2019

Hovrättslagmannen Henrik Winman, skiljaktig, hovrättsråden Åse Sundström, referent, och Sara Norman samt tf. hovrättsassessorn Lovisa Hellqvist har deltagit i avgörandet.

Skiljaktig mening

Henrik Winman är skiljaktig på följande sätt.

Av de skäl som tingsrätten har angett anser jag i likhet med tingsrätten att testamentet ska ges den tolkningen att Doris Ebersteins vilja när testamentet upprättades var att hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen. Jag vill alltså fastställa tingsrättens dom.

VARBERGS TINGSRÄTT

DOM
2018-03-01
Meddelad i
VarbergMål nr
T 1461-17**PARTER****Kärande och gensvarande**

1. ÅSA Margareta Hellberg, 19720221-4867
Solstrålegatan 34 Lgh 1402
418 43 Göteborg

2. Jenny Charlotte LOTTA Rikkinen, 19740826-4625
Olas Höjdväg 6
439 63 Frillesås

Ombud för 1 och 2: Advokat Fredrik Toftered
Advokatfirman Fredrik Toftered AB
Storgatan 33
434 32 Kungsbacka

Svarande och genkärande

Allmänna Arvsfonden, 802004-9642
Box 2218
103 15 Stockholm

Ställföreträdare: Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 Stockholm

Ombud: Marcus Fernberg
Kammarkollegiet, Arvsfondenheten
Box 2218
103 15 Stockholm

DOMSLUT

1. Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen har bättre rätt än Allmänna Arvsfonden till kvarlåtenskapen efter Doris Eberstein.
2. Allmänna Arvsfonden ska till Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen utge sammanlagt 1 677 008 kronor jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 18 juli 2017 till dess betalning sker.

Dok.Id 331470

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 121 432 23 Varberg	Östra Långgatan 7	0340-62 84 00 E-post: varbergs.tingsratt@dom.se www.varbergstingsratt.domstol.se	0340-67 71 96	måndag – fredag 08:00–16:00

3. Allmänna Arvsfondens yrkande om bättre rätt lämnas utan bifall.

  4. Allmänna Arvsfonden ska ersätta Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen för rättegångskostnader med 76 061 kronor, varav 53 000 kronor avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker. I beloppet ingår mervärdesskatt med 13 125 kronor.
-

BAKGRUND

Doris Eberstein och Thomas Romell upprättade den 4 oktober 2003 ett inbördes testamente med följande innehåll. För det fall Thomas Romell avled först skulle all hans kvarlåtenskap tillfalla Doris Eberstein med fri förfoganderätt. För det fall Doris Eberstein avled först skulle all hennes kvarlåtenskap tillfalla Thomas Romell med äganderätt.

Thomas Romell och Doris Eberstein ägde tillsammans fastigheten Kungsbacka Lyngås 2:73. Thomas Romell avled den 1 februari 2016 och efterlämnade två döttrar, Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen. Efter Thomas Romells bortgång upplystes Doris Eberstein om att det inbördes testamentet saknade förordnande från henne beträffande hennes egendom. Doris Eberstein avled den 2 maj 2016 utan att ha upprättat något eget testamente.

Fastigheten Kungsbacka Lyngås 2:73 såldes den 12 maj 2017 för 3 420 000 kronor. Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen å ena sidan och Allmänna Arvsfonden å andra sidan erhöll vardera hälften av nettobeloppet.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING**Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen**

Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen har yrkat att tingsrätten ska förplikta Allmänna Arvsfonden att utge 1 677 008 kronor jämte ränta enligt 6 § räntelagen från och med den 18 juli 2017 tills betalning sker.

Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen har yrkat att tingsrätten ska förklara att de har bättre rätt än Allmänna Arvsfonden till dödsboets, efter Doris Eberstein, tillgångar i sin helhet.

Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen har bestritt Allmänna Arvsfondens genkärsmål, men medgett detta för det fall tingsrätten inte finner att testamentet ska tolkas på det sätt som gjorts gällande i huvudkärsmålet.

Allmänna Arvsfonden

Allmänna Arvsfonden har bestritt kärsmålet i dess helhet.

Allmänna Arvsfonden har vitsordat beloppet om 1 677 008 kronor avseende kvotsandelsberäkningen och sättet att beräkna ränta.

Allmänna Arvsfonden har bestritt att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen ska förklaras äga bättre rätt till mer än 49,28 procent av kvarlåtenskapen efter Doris Eberstein. Allmänna Arvsfonden har yrkat att tingsrätten ska förklara att Allmänna Arvsfonden har bättre rätt än Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen till 50,72 procent av kvarlåtenskapen efter Doris Eberstein.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnad.

GRUNDER

Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen

Åt testamente ska ges den tolkning som må antas stämma överens med testators vilja. Därvid bör testamentet mellan Thomas Romell och Doris Eberstein tolkas så att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen träder i Thomas Romells ställe och är universella testamentstagare även efter Doris Eberstein. Även om partiellt arvskifte har skett när det gäller fastigheten så har de enligt avtal förbehållit sig rätten att få testamentets tolkning prövad.

Om domstolen finner att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen är att anse som universella testamentstagare efter Doris Eberstein har de enligt ingånget avtal bättre rätt än

Allmänna Arvsfonden till hela fastigheten Kungsbacka Lyngås 2:73 och dödsboets övriga tillgångar. Är fastigheten såld skall Allmänna Arvsfonden omgående utge uppuren del av köpeskillingen till Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen. Fastigheten är såld, och Allmänna Arvsfonden har uppburit omstämt belopp.

Allmänna Arvsfonden

Testamentet saknar förordnande om att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen ska ärva Doris Eberstein. Någon istadarätt presumeras inte föreligga eftersom Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen inte varit släkt med Doris Eberstein. Det är Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen som har bevisbördan för att testamentet ska tolkas på det sätt de gör gällande.

UTVECKLING AV TALAN

Parterna har sakframställningsvis hänvisat till vad de anfört i **bilagorna 1 och 2**.

UTREDNING

På begäran av Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen har förhör hållits med Berit Jonsson, som var vän och granne med Doris Eberstein och Thomas Romell.

På begäran av Allmänna Arvsfonden har förhör hållits med boutredaren David Lundström.

Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen har därutöver åberopat det inbördes testamentet som skriftlig bevisning.

Berit Jonsson har huvudsakligen uppgett följande. Thomas Romell och Doris Eberstein var hennes och hennes makes grannar och goda vänner till dem. De hade känt varandra i ungefär 20 år. De träffades på sammankomster några gånger per år och pratade när de sågs i trädgårdarna. Efter Thomas Romells bortgång kom de och Doris Eberstein

närmare varandra. Doris Eberstein var hemma hos dem ofta, bland annat åt de söndagsmiddagar tillsammans varje vecka. Berit Jonsson handlade även åt Doris Eberstein och tog in hennes post, vilket gjorde att de träffades nästan dagligen. Doris Eberstein var pigg och glad, men hon var varken aktiv eller företagsam. De sista veckorna av Doris Ebersteins liv förde hon sitt arv på tal. Ungefär tre veckor innan Doris Eberstein gick bort berättade hon för Berit Jonsson och hennes make att hon hade hört att Allmänna Arvsfonden skulle ärva henne, vilket hon inte ville. Doris Eberstein sa att hon var förvånad över att Allmänna Arvsfonden skulle ärva henne och att hon inte kunde förstå varför. Berit Jonsson och hennes make frågade därvid om Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen skulle få ärva Doris Eberstein, på vilket hon hade svarat ”Det är klart att de får”, något som Berit Jonsson minns mycket väl. Berit Jonsson och hennes make frågade om Doris Eberstein hade upprättat något testamente, varpå hon svarade att hon skulle göra det. Berit Jonsson och maken frågade detta vid två tillfällen. Berit Jonsson vet inte om Doris Eberstein efterlämnade något testamente. Berit Jonsson har vidare uppgett att hon har träffat Thomas Romells döttrar på stora kalas hos Thomas Romell och Doris Eberstein, i övrigt hade de ingen kontakt.

David Lundström har huvudsakligen uppgett följande. Han arbetar som boutredare och har gjort så de senaste fyra till fem åren. Han fick i uppdrag att göra en bouppteckning efter Thomas Romells bortgång. Han talade då både med Doris Eberstein och med Thomas Romells bröstarvingar. Enligt hans tolkning tog det inbördes testamentet inte upp hur arvet efter Doris Eberstein skulle fördelas, vilket han förklarade för Doris Eberstein. Doris Eberstein var fåordig i kontakten med David Lundström och tillfrågade honom huruvida hon skulle få sitta kvar i orubbat bo eller behöva lösa ut barnen och om hon fick konsumera arvet efter Thomas Romell. David Lundström förklarade för Doris Eberstein att Thomas Romells barn ägde frågan samt att testamentet efter Doris Eberstein saknar förordnande från henne. På David Lundströms frågor uppgav Doris Eberstein att hon inte hade några barn eller andra legala arvingar. David Lundström upplyste Doris Eberstein att hon måste upprätta ett testamente om hon vill att arvet efter henne ska tillfalla någon annan än Allmänna Arvsfonden. Doris Eberstein gav inget svar på hans uppmaning.

DOMSKÄL

Ett testamente ska tolkas enligt viljeprincipen, det vill säga på det sätt som kan antas överensstämma med testators vilja, även om sådan inte följer av ordalydelsen i testamentet, 11 kap. 1 § ärvdabalken. Tolkningen måste emellertid vara anknuten till testamentet, vilket följer av testamentets formbundenhet. Högsta domstolen har vid testamentstolkning funnit det avgörande vara huruvida manifesterad testatorsvilja förelåg vid tidpunkten för testamentets upprättande eller uppkom senare (jfr bl.a. NJA 1991 s. 152 och NJA 1942 s. 135).

Det har inte framkommit några omständigheter som visar att advokat Ann Bark, vid upprättandet av testamentet, faktiskt upplyste Thomas Romell och Doris Eberstein om konsekvenserna av deras testamente. Utredningen i målet ger istället stöd för antagandet att Doris Eberstein först efter Thomas Romells bortgång fick klart för sig att Allmänna Arvsfonden skulle komma att ärva henne.

Omständigheten att Doris Eberstein, trots att hon i efterhand fått kännedom om att nytt testamente måste upprättas, inte upprättat sådant saknar betydelse för bedömningen av Doris Ebersteins vilja vid upprättandet av det förevarande testamentet.

Det inbördes testamente som Doris Eberstein och Thomas Romell upprättade 2003 ger enligt tingsrättens mening intryck av att arvlåtarna velat tillgodose Doris Ebersteins rätt att sitta kvar i ”orubbat bo”.

I testamentets första punkt framgår att Doris Eberstein testamenterar sin egendom till Thomas Romell med full äganderätt för det fall hon skulle avlida först. Hennes förordnande innebar, även om det inte uttryckligen framgår av testamentet, att hennes kvarlåtenskap i det fallet skulle tillfalla Thomas Romells bröstarvingar. Detta måste Doris Eberstein – mot bakgrund av de förordnanden som gjorts i punkterna 3-5 – ha varit medveten om.

De uppgifter som Berit Jonsson lämnat om att Doris Eberstein uttryckt förvåning över och att hon inte kunde förstå hur hennes egendom skulle kunna tillfalla Allmänna Arvsfonden om hon inte upprättade ett eget testamente talar med viss styrka för att Doris Eberstein vid tiden för det inbördes testamentet var inställd på att hennes och Thomas Romells egendom vid bådass bortgång skulle tillfalla Thomas Romells bröstarvingar. Även den omständigheten att Doris Eberstein på fråga från Berit Jonsson bekräftat att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen skulle ärva henne talar för detta. Också testamentets uppställning i olika punkter talar i viss mån för att Doris Ebersteins vilja vid upprättandet av testamentet var att hennes kvarlåtenskap slutligt skulle tillfalla Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen.

Vid en sammanvägning av dessa omständigheter anser tingsrätten att det är styrkt att Doris Ebersteins vilja, vid upprättandet av det inbördes testamentet, var att Thomas Romells bröstarvingar Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen skulle ärva henne. På grund av det anförda ska Åsa Hellbergs och Lotta Rikkinens talan bifallas och Allmänna Arvsfondens talan ogillas.

Rättegångskostnad

Vid denna utgång ska Allmänna Arvsfonden förpliktas ersätta Åsa Hellbergs och Lotta Rikkinens rättegångskostnad. Om det yrkade beloppet råder inte tvist.

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se **bilaga 3** (DV 401)

Överklagande ska ha kommit in till tingsrätten senast den 22 mars 2018 och ställas till Hovrätten för Västra Sverige. Prövningstillstånd krävs.

Gerd Möllers

Anna Hannell

Anna Cronqvist

ADVOKATFIRMAN
FREDRIK TOFTERED AB
Advokat Fredrik Toftered

Kungsbacka den 10 januari 2018

Varbergs tingsrätt
varbergs.tingsratt@dom.se

VARBERGS TINGSRÄTT
Rotel 4
INKOM: 2018-01-10
MÅLNR: T 1461-17
AKTBIL: 33

Mål T 1461-17 rotel 4

Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen /. Allmänna Arvsfonden e v v, angående fordran

Härmed inges sakframställning.

Omständigheter

Thomas Romell och Doris Eberstein, Onsala, var sambor. De träffades ungefär 1992. Den 4 oktober 2003 lät de upprätta ett inbördes testamente. Testamentet bifogas. Som framgår av testamentet förordnade Doris Eberstein att hennes tillgångar skulle tillfalla Thomas Romell med äganderätt.

Ovannämnda testamente saknar förordnande från Doris Eberstein om Thomas Romell inte överlevde henne. Med största sannolikhet var detta ett förbiseende av den som upprättade testamentet, advokat Ann Bark. Vid telefonsamtal har hon uppgett att hon inte minns Doris Eberstein och Thomas Romell och att hon inte har några anteckningar. Möjligen är en bidragande orsak Doris Eberstein mindre goda hälsa och att de därför var övertygade om att Doris Eberstein skulle avlida först.

Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen är döttrar till Thomas Romell. De hade ett gott och normalt förhållande till sin far och hans sambo.

Thomas Romell avled den 1 februari 2016. Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen presenterades det aktuella testamentet. De hade svårt att förstå vissa formuleringar i det. David Lundström på Kungsbacka Begravningsbyrå, som handhade bouppteckningen, förklarade för dem att det inte var någon brådska att godkänna testamentet, utan de hade sex månader på sig att fundera. De skrev under att de hade tagit del av testamentet. De hade de inte någon erinran mot att Doris Eberstein fick sitta i orubbat bo, och de godkände testamentet senare.

Bouppteckning efter Thomas Romell hölls den 30 mars 2017. Doris Eberstein upplystes vid detta tillfälle av Kungsbacka Begravningsbyrå att testamentet kunde tolkas så att hennes tillgångar skulle tillfalla Allmänna Arvsfonden. Hon var allmänt oföretagsam och blev det i ännu högre grad sedan Thomas Romell hade avlidit. Hon umgicks mycket med sina sina grannar, Berit och Sven Jonsson. Hon uppgav för dem vid flera tillfällen att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen skulle erhålla hennes kvarlåtenskap och att hon inte ville att hennes tillgångar skulle tillfalla Allmänna Arvsfonden. Hon uppgav att hon skulle ta tag i saken och upprätta ett eget testamente. Efter Thomas Romells fränfalle befann hos sig i svår sorg och handlingsförlamning.

Doris Eberstein avled den 2 maj 2016. Hon hade inte upprättat något eget testamente.

Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen ville få Thomas Romells och Doris Ebersteins fastighet såld så snart som möjligt, eftersom situationen var mycket påfrestande för dem. Samtidigt hävdade Allmänna Arvsfonden att den var ensam arvinge efter Doris Eberstein. Allmänna Arvsfonden motsatte sig att dödsboet sålde fastigheten. Den begärde i stället att fastigheten skulle skiftas ut i andelar och därefter säljas. Orsaken till begäran är Allmänna Arvsfonden är befriat från kapitalvinstbeskattning. En prövning av hur testamentet skulle fördröja ett skifte och därmed en försäljning, eftersom Allmänna Arvsfonden motsatte sig att dödsboet sålde fastigheten. För att genast kunna sälja fastigheten underskrevs ett partiellt arvskifte avseende fastigheten mellan Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen och Allmänna Arvsfonden. Samtidigt upprättades ett avtal som tillförsäkrade Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen rätt att få testamentets tolkning prövad utan hinder av att de hade ingått ett arvskiftesavtal. Talan skulle väckas vid Varbergs tingsrätt senast den 1 juli 2017.

Den 28 februari 2017 undertecknades ett partiellt arvskifte avseende fastigheten Kungsbacka Lyngås 2:73. Samtidigt undertecknades ingivet avtal mellan parterna.

Kungsbacka Lyngås såldes den 12 maj 2017 för 3.420.000 kr med tillträde den 23 maj 2017. Allmänna Arvsfonden erhöll hälften och Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen hälften av nettot. Allmänna Arvsfonden erhöll 1.667.008 kr enligt likvidavräkning.

När det gäller den rättsliga grunden är den som har angetts i ansökan om stämning. Vad tingsrätten har angett i sin sammanställning, aktbilaga 25, på sidan tre sista stycket är snarare argumentation för Åsa Hellbergs och Lotta Rikkinens inställning.

ADVOKATFIRMAN FREDRIK TOFTERED AB
KUNGSBACKA

3

Kungsbacka som ovan

Fredrik Toftered

KAMMARKOLLEGIET
Arvsfondenheten

YTTRANDE

Sid 1 (3)

Marcus Fernberg
marcus.fernberg@kammarkollegiet.se
08-700 09 12

2018-01-12
Dnr 13.2-3578-2016

VARBERGS TINGSRÄTT
Rotel 4

INKOM: 2018-01-16
MÅLNR: T 1461-17
AKTBIL: 34

Varbergs tingsrätt
Box 121
432 23 Varberg

Ink 2018 -01- 16

Akt. T 1461 / 17
Aktbil. 34

Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen ./ Allmänna arvsfonden
och vice versa (T 1416-17)

Sammanställning och protokoll

Allmänna arvsfonden menar att Doris Eberstein känt till att testamentet saknade förordnande från henne utöver det till Thomas Romell från den dagen som testamentet undertecknades. Hon fick inte kännedom om detta efter Thomas Romells bortgång som tingsrätten skrivit i sammanställningen under rubriken bakgrund. Hon blev dock av David Lundström upplyst att hennes legala arvinge var Arvsfonden och att Arvsfonden skulle ärva henne om hon inte skrev något nytt testamente. I övrigt har Arvsfonden inga synpunkter på tingsrättens sammanställning eller tingsrättens protokoll.

Sakframställning och utveckling av talan

Doris Eberstein och Thomas Romell träffades runt året 1992. Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen var då vuxna och växte inte upp tillsammans med Doris Eberstein. Doris Eberstein har inte sett Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen som sina styvbarn.

Doris Eberstein och Thomas Romell flyttade senare ihop och levde sammanboende under äktenskapsliknande förhållanden fram till Thomas Romells bortgång den 1 februari 2016.

Doris Eberstein och Thomas Romell anlidade år 2003 advokat Ann Bark för att upprätta ett inbördes testamente som de undertecknade den 4 oktober 2003. Kopia på testamentet har tidigare givits in till tingsrätten av motparterna och Arvsfonden hänvisar sakframställningsvis till kopian.

I testamentet förordnade Doris Eberstein att hennes tillgångar skulle tillfalla Thomas Romell med äganderätt. Testamentet saknar förordnade från Doris Eberstein för det fall Thomas Romell skulle gå bort före henne.

Ann Bark saknar idag minnesanteckningar och konkreta minnen från sin kontakt med Doris Eberstein och Thomas Romell. Hon har dock som rutin att vid upprättande av inbördes testamenten förklara för sina klienter konsekvenserna av att utforma testamentet på det sätt som Doris Eberstein gjorde. Den konsekvensen är att för det fall Doris Eberstein överlevde Thomas Romell skulle hennes kvarlåtenskap tillfalla hennes legala arvingar. Vid testamentets upprättande var det inte Doris Ebersteins yttersta vilja att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen skulle arva henne för det fall hon överlevde Thomas Romell.

Efter Thomas Romells bortgång anlätades David Lundström på Kungsbacka begravningsbyrå för att upprätta Thomas Romells bouppteckning. David Lundström träffade då Doris Eberstein och som han kommer att berätta om upplyste han henne då om hennes legala arvinge var Arvsfonden. Han berättade även för henne att eftersom hennes testamente saknade annat förordnande än till Thomas Romell skulle Arvsfonden arva henne om hon inte upprättade något nytt testamente. Doris Eberstein svarade då inte att hennes vilja vid testamentets upprättande var någon annan, utan frågade honom endast om hon hade rätt att konsumera arvet efter Thomas Romell.

Doris Eberstein avled den 2 maj 2016 utan att ha upprättat något nytt testamente. Kopia på hennes bouppteckning bifogas. Arvsfonden hänvisar sakframställningsvis till bouppteckningen.

Vid tolkningen av ett testamente är det den avlidnes vilja vid upprättandet av testamentet som är avgörande för tolkningen. Går inte den konkreta viljan att utläsas får man söka efter den avlidnes hypotetiska vilja.

Av testamentets ordalydelse går inte att läsa ut att Doris Ebersteins yttersta vilja var att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen skulle arva henne. Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen kan inte heller träda i Thomas Romells ställe med stöd av regeln i 11 kap. 6 § ärvdabalken. Eftersom Doris Eberstein inte såg Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen som sina styvbarn kan inte heller regeln användas vid tolkning av testamentet.

Detta innebär att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen har bevisbördan för att Doris Ebersteins yttersta vilja vid tidpunkten för upprättandet av

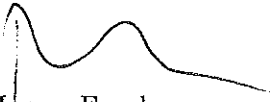
testamentet var att de skulle träda i sin fars ställe för det fall han avled före Doris Eberstein.

Av de två skriftliga intyg undertecknade av Berit och Sven Jonsson som skicktas dels till Kammarkollegiet och dels till Länsstyrelsen, tingsrättens aktbilagor 12 och 13, framgår Doris Eberstein varit införstådd med att det krävdes att hon upprättade ett nytt testamente för att Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen skulle ärva henne. Arvsfonden hänvisar till de skriftliga inlagorna sakframställningsvis och för det fall det skulle vara relevant kan Arvsfonden komma att återkomma till handlingarna under korsförhöret med Berit Jonsson.

Berit Jonssons uppgifter visar att Doris Eberstein inte slutligt bestämt sig för om hon skulle skriva något nytt testamente. Uppgifterna visar också att Doris Eberstein var helt klar över att ett eventuellt förordnande till Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen krävde ett nytt testamente eftersom det inte var hennes yttersta vilja vid upprättandet av det inbördes testamentet. Det är i målet ostridigt att Doris Eberstein aldrig upprättade något nytt testamente.

Sammanfattningsvis kan motparternas talan inte vinna bifall då Åsa Hellberg och Lotta Rikkinen inte kan visa att Doris Ebersteins konkreta eller hypotetiska vilja vid upprättande av testamentet var att de skulle ärva henne för det fall Doris Eberstein överlevde Thomas Romell.

Det är istället Arvsfondens talan som ska vinna bifall eftersom det saknas något verksamt testamentariskt förordnande från Doris Eberstein och Arvsfonden då ärver Doris Eberstein i egenskap av hennes legala arvinge.

Marcus Fernberg
Advokatfiskal
Bilaga

1 Kopia på Doris Eberstein bouppteckning

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I TVISTEMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen.

Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten. Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i hovrätten inte lagts fram tidigare, ska klaganden i mål där förlikning om saken är tillåten förklara anledningen till varför omständigheten eller beviset inte åberopats i tingsrätten. Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i hovrätten.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se